

ДСТУ 4054-2001

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

НОРМАТИВИ ТРУДОМІСТКОСТІ ТА ВАРТІСТЬ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Настанова

ДСТУ 4054-2001

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ 2001

ЗМІСТ

	с.
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання	1
3 Позначення та скорочення.....	1
4 Основні положення.....	2
5 Визначення трудомісткості розроблення нормативного документа	2
6 Визначення трудомісткості експертизи нормативного документа.....	3
7 Визначення вартості робіт	4
Додаток А Базові нормативи трудомісткості розроблення НД різних видів та категорій.....	5
Додаток Б Базові нормативи трудомісткості різних видів робіт із стандартизації	6
Додаток В Коефіцієнти, що враховують складність розроблення стандарту.....	7
Додаток Г Розрахунок вартості розроблення ДСТУ виду «Загальні технічні умови»	8

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

НОРМАТИВИ ТРУДОМІСТКОСТІ
ТА ВАРТІСТЬ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Настанова

НОРМАТИВЫ ТРУДОЕМКОСТИ И
СТОИМОСТЬ РАБОТ ПО
СТАНДАРТИЗАЦИИ

Руководство

STANDARDS OF LABORIOUS

AND COST OF WORKS BY STANDARDIZATION

Guide

Чинний від
2002-05-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт встановлює нормативи трудомісткості та метод розрахунку кошторисної вартості (надалі — вартості) виконання робіт із державної стандартизації, які фінансують за бюджетні кошти.

Цей стандарт використовують для визначення трудомісткості та вартості розроблення стандартів різних видів і категорій та інших нормативних документів (надалі — НД) на всіх стадіях їх розроблення та існування під час укладання договорів між замовником та розробником НД, а також для визначення трудомісткості експертизи НД. Визначення понять та класифікація НД — згідно з ДСТУ 1.0.

Нормативи трудомісткості та вартість робіт із розроблення ДСТУ можна використовувати як базові для розрахунку розроблення регіональних (ГОСТ) та міжнародних стандартів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такий стандарт:
ДСТУ 1.0-93 Державна система стандартизації України. Основні положення.

3 ПОЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

НД — нормативний документ;
НДР — науково-дослідна робота;
ДКР — дослідно-конструкторська робота;
ДТР — дослідно-технологічна робота;
БД — база даних;
ГСТУ — галузевий стандарт України;
СТТУ — стандарт науково-технічних та інженерних товариств України;
ТУ У — технічні умови України;
СТП — стандарт підприємства;

ISO — Міжнародна організація із стандартизації;
IEC — Міжнародна електротехнічна комісія;
ITU — Міжнародний союз електрозв'язку,
EN — європейський стандарт;
ТЗ — технічне завдання.

4 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Трудомісткість робіт із стандартизації визначають, використовуючи базові нормативи трудомісткості та враховуючи складність виконання цих робіт. Базові нормативи трудомісткості розроблення НД різних видів та категорій наведено в додатку А, інших робіт із стандартизації — в додатку Б.

4.2 Складність і новизну розроблення НД, їх інформаційну місткість у базові нормативи трудомісткості не включено. Їх враховують у кожному окремому випадку під час укладання договорів між замовником і розробником НД, застосовуючи відповідні коефіцієнти (додаток В).

4.3 Якщо розроблення НД передусе НДР, ДКР, ДТР чи (та) розроблення банку даних, то в трудомісткість розроблення НД слід включати й трудомісткість відповідних НДР, ДКР, ДТР чи (та) БД.

НДР, ДКР, ДТР провадять у тих випадках, коли до проекту НД передбачено ввести нові показники, регламентація яких потребує виконання дослідних робіт.

БД розробляють для тих НД, що існують у двох формах: на паперовому носії та у формі комп'ютерного банку даних для забезпечення його постійної актуалізації.

4.4 За визначеною згідно з розділом 5 загальною трудомісткістю розроблення НД розраховують вартість його розроблення згідно з розділом 7.

5 ВИЗНАЧЕННЯ ТРУДОМІСТКОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА

5.1 Загальну трудомісткість розроблення одного НД в людино-днях (л.-дн.) для організації — основного розробника обчислюють за формулою:

$$T_p = T_1 + T_2, \quad (1)$$

де T_1 — трудомісткість НДР, ДТР, ДКР ($T_{др}$) чи (та) розроблення банку даних $T_{БД}$, що передували

розробленню НД, л.-дн. У загальному випадку $T_1 = T_{др} + T_{БД}$; T_2 — трудомісткість розроблення власне НД, л.-дн.

$T_{б2}$ — базовий норматив трудомісткості розроблення БД (додаток Б).

5.2 Трудомісткість НДР, ДТР чи ДКР обчислюють за формулою:

$$T_{др} = K_1 \cdot T_{б1}, \quad (2)$$

де K_1 — коефіцієнт складності проведення НДР, ДТР чи ДКР, який встановлюють під час укладання договору на розроблення на підставі наданого розробником обґрунтування та його аналізу. Цей коефіцієнт може набувати таких значень: 0,25; 0,5; 0,75; 1,0;

$T_{б1}$ — базовий норматив трудомісткості НДР, ДТР, ДКР (додаток А).

5.3 Трудомісткість розроблення БД обчислюють за формулою:

$$T_{БД} = K_2 K_3 (1 + K_4) T_{б2} \quad (3)$$

де K_2 — коефіцієнт, що враховує кількість вихідних документів N_1 , з яких комплектують НД;

K_3 — коефіцієнт, що враховує кількість мов N_2 , якими наводять назви об'єктів у базі даних. Обчислюють K_2 і K_3 за формулами:

$$K_2 = 1 + 0,01 N_1 \quad (4)$$

$$K_3 = 1 + 0,01 N_2, \quad (5)$$

K_4 — коефіцієнт, що враховує кількість об'єктів у базі даних. Він набуває таких значень:

- 0 — якщо кількість об'єктів менше 500;
- 0,1 — якщо кількість об'єктів від 500 до 1000;
- 0,2 — якщо кількість об'єктів від 1000 до 3000;
- 0,3 — якщо кількість об'єктів понад 3000;

ДСТУ 4054-2001

5.4 Трудомісткість розроблення власне стандарту обчислюють за формулою:

$$T_2 = T_{62} \cdot (1 + K_n + K_i + K_p) \cdot K_a, \quad (6)$$

де T_{62} — базовий норматив трудомісткості розроблення стандарту (додаток А), л.-дн;

K_n — коефіцієнт новизни, що враховує ступінь новизни та прогресивності стандарту (додаток В).

Його вводять у разі, якщо в стандарті запроваджують принципово нові науково-технічні рішення;

K_i — коефіцієнт інформаційної місткості, який враховує кількість стандартизованих показників (додаток В);

K_p — коефіцієнт складності погодження, що залежить від кількості організацій, яким необхідно надіслати проект стандарту на відгук (додаток В);

K_a — коефіцієнт, що залежить від обсягу НД в аркушах формату А4, становить:

- 1,0 — до 20 сторінок;
- 1,1 — від 20 до 50 сторінок;
- 1,2 — від 50 до 100 сторінок;
- 1,5 — від 100 до 250 сторінок;
- 1,8 — від 250 до 500 сторінок;
- 2,0 — від 500 до 700 сторінок;
- 2,5 — понад 700 сторінок.

5.5 У разі участі в розробленні НД чи Програми стандартизації організацій-співвиконавців

загальну трудомісткість розроблення T обчислюють за формулою:

$$T = T_p \cdot (1 + 0,2n), \quad (7)$$

де n — кількість організацій-співвиконавців.

5.6 У разі розроблення стандарту, складеного із стандартів двох або більше видів, загальну трудомісткість розроблення визначають як сумарну за формулою (6) для кожного виду стандарту, скориговану коефіцієнтом $K = 0,7$. Загальна трудомісткість такого стандарту не може перевищувати трудомісткість розроблення стандарту виду «Загальні технічні умови», але не може бути меншою від найбільш трудомісткого з тих, що входять до складу стандарту.

5.7 Трудомісткість інших робіт із стандартизації (відповідно до 1, 5, 7, 8, 16, 17, таблиця Б.1) дорівнює $T_{ін} = T_{62} \cdot K_a$.

5.8 Погоджений проект НД розробник надає замовникові в машинописному виді та на магнітних носіях (MS Word). Якщо проект НД надають лише в машинописному виді, то загальну трудомісткість НД зменшують на 5 %.

6 ВИЗНАЧЕННЯ ТРУДОМІСТКОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА

6.1 Трудомісткість експертизи НД визначають за формулою:

$$T_{\text{експ}} = T_{62} \cdot K_{\text{експ}} \cdot K, \quad (8)$$

де T_{62} — базовий норматив трудомісткості експертизи (додаток Б);

$K_{\text{експ}}$ — коефіцієнт трудомісткості експертизи, який залежно від обсягу НД становить:

- 1,0 — до 20 сторінок;
- 1,1 — від 20 до 50 сторінок;
- 1,2 — від 50 до 100 сторінок;
- 1,5 — від 100 до 250 сторінок;
- 1,8 — від 250 до 500 сторінок;
- 2,0 — від 500 до 700 сторінок;
- 2,5 — понад 700 сторінок.

K — коефіцієнт, що залежно від виду категорії стандартів або виду робіт становить:

- 1,0 — для робіт 12 — 14 (таблиця Б.1);
- 1,2 — для стандартів 1 — 6 та 10 — 23 (таблиця А.1);
- 1,3 — для стандартів 7 — 9, 24, 25 (таблиця А.1).

ДСТУ 4054-2001

7 ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ РОБІТ

7.1 Вартість розроблення стандарту чи роботи із стандартизації в гривнях обчислюють за формулою:

$$B = 3_{cp} \frac{T}{N} (1 + K_{н.в.} + K_{н.з.}), \quad (9)$$

де 3_{cp} — середньомісячна заробітна плата (основна та додаткова) працівників виробничого персоналу, грн;
 T — загальна трудомісткість розроблення стандарту $T_{ст}$ або експертизи $T_{експ}$, розрахована відповідно до формули (7) чи (8) цього стандарту, л.-дн;
 N — середня кількість робочих днів у місяці поточного року;
 $K_{н.з}$ — коефіцієнт нарахувань на заробітну плату, який враховує всі види нарахувань та податків, встановлених законодавством;
 $K_{н.в}$ — коефіцієнт накладних витрат.

7.2 Значення 3_{cp} встановлює замовник робіт згідно з даними Держкомстату.

7.3 Значення N розраховується щорічно і змінюється залежно від кількості робочих днів у році.

7.4 Значення $K_{н.в}$ встановлює замовник робіт.

7.5 Вартість робіт із стандартизації відповідає собівартості цієї роботи й не передбачає

прибутку за умови фінансування робіт з джерел державного бюджету.

7.6 Розрахована за формулою (9) вартість робіт збільшується на суму витрат на відрядження. Розрахунок суми відряджень провадить виконавець робіт і погоджує замовник. У ньому можна передбачити не більше п'яти (по одному відрядженню на кожен з чотирьох етапів розроблення стандарту плюс одне відрядження на вчитування верстки) відряджень одного виконавця на всі стандарти, розроблювані організацією-виконавцем робіт. В окремих випадках кількість відряджень за погодженням із замовником може бути змінено. Приклад розрахунку вартості розроблення ДСТУ виду «Загальні технічні умови» наведено в додатку Г.

7.7 Вартість робіт із науково-технічної експертизи $B_{експ}$ враховують у загальній вартості розроблення стандарту чи робіт із стандартизації, яка становить:

$$B_{\Sigma} = B + B_{експ}$$

ДОДАТОК А (обов'язковий)

**БАЗОВІ НОРМАТИВИ ТРУДОМІСТКОСТІ
РОЗРОБЛЕННЯ НД РІЗНИХ ВИДІВ ТА
КАТЕГОРІЙ**

А.1 Базові нормативи трудомісткості розроблення ДСТУ різних видів наведено в таблиці А.1. Таблиця А.1

Види ДСТУ	Значення базових нормативів трудомісткості розроблення ДСТУ, л.-дн.	
	T ₆₁	T ₆₂
Основоположні стандарти		
Організаційно-методичні:		
1 Основні положення	250	420
2 Порядок, правила	250	350
Загальнотехнічні:		
3 Терміни та визначення	250	450
4 Умовні позначення	110	170
5 Вимоги до побудови, викладу, оформлення та змісту різних видів документів	250	550
6 Загальнотехнічні величини,	250	380
Стандарти на продукцію,		
7 Загальні технічні умови	350	500
8 Загальні технічні вимоги	300	460
9 Технічні умови	320	420
10 Класифікація	110	220
11 Основні параметри та (чи) розміри	110	140
12 Характеристики	160	200
13 Вимоги безпеки	120	140
14 Вимоги охорони довкілля	120	140
15 Сортамент	110	140
16 Марки	110	140
17 Конструкції	110	140
18 Правила приймання	130	170
19 Маркування	110	140
20 Пакування	110	140
21 Правила транспортування	110	140
22 Правила зберігання	110	140
23 Правила експлуатації, ремонту,	110	210
Стандарти на процеси		
24 Технологічні процеси (засоби,	250	310
Стандарти на методи	250	400
25 Методи контролю (випробування, вимірювання, визначення, аналізу і т. ін.)		

ДСТУ 4054-2001

А.2 Значення T_{62} для стандарту категорії ГСТУ на ТУ У становить 0,7 від трудомісткості розроблення відповідного виду ДСТУ, для стандартів категорій СТТУ та СТП — 0,6 та 0,5, відповідно, від трудомісткості розроблення відповідного виду ДСТУ.

ДОДАТОК Б (обов'язковий)

**БАЗОВІ НОРМАТИВИ
ТРУДОМІСТКОСТІ РІЗНИХ ВИДІВ
РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ**

Б.1 Базові нормативи трудомісткості різних видів робіт із стандартизації наведено в таблиці Б.1. Таблиця Б.1

Види робіт із стандартизації	Значення базового нормативу	Примітки
1 Розроблення програм стандартизації	250	$T_{61} = 50$ л.-дн.
2 Розроблення БД	200	
3 Запровадження міжнародних стандартів (ISO, IEC, ITU, EN тощо) через ДСТУ	170	
4 Переклад ISO, IEC, ITU, EN т. ін.	0,48 на 1 сторінку формату А4, надруковану через інтервал 1,7	Згідно з «Типовими нормами на науково-технічний переклад»
5 Перевірка стандарту	7	Вартість перегляду становить 0,7 вартості розроблення відповідного стандарту
6 Перегляд стандарту		
7 Внесення зміни до ДСТУ:		
— що стосується основних техніко-економічних показників;	85	
— що не стосується основних техніко-економічних показників	35	
8 Внесення зміни до ГСТУ, СТТУ, ТУ У, СТП	35	

9	Експертиза ДСТУ	21	
10	Експертиза ГСТУ, СТТУ, ТУ У, СТП	12	
11	Експертиза ISO, ІЕС, ІТУ, EN т. ін.	54	
12	Експертиза матеріалів з продовження терміну чинності чи скасування стандарту	3	
13	Експертиза зміни до ДСТУ:		
	— що стосується основних техніко-економічних показників;	10	
	— що не стосується основних техніко-економічних показників	8	
14	Експертиза зміни до ТУ	7	
15	Державна реєстрація стандарту	2	
16	Підготовка інформаційного покажчика стандартів до видання	20	
17	Аналіз матеріалів доповнення до стандарту та введення їх до інформаційного покажчика	4	
18	Редагування стандарту	2,4 на один обліково-видавничий аркуш (40 тис. знаків)	>

ДОДАТОК В (обов'язковий)

КОЕФІЦІЄНТИ, ЩО ВРАХОВУЮТЬ СКЛАДНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ СТАНДАРТУ

В.1 Коефіцієнти, що враховують складність розроблення стандарту, наведено в таблиці В.1.

Таблиця В.1

■	Коефіцієнт новизни, K_n	Коефіцієнт інформаційної місткості K_p		Коефіцієнт складності погоджень та оброблення відгуків, K_p	
		■		від 3 до 10 організацій	понад 10 організацій
		від 2 до 5 показників, які стандартизують	понад 5 показників, які стандартизують		
Основоположні стандарти					
Організаційно-методичні:					
— основні положення	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
— порядок, правила	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
Загальнотехнічні стандарти:					
— терміни та визначення	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
— умовні позначення	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
— вимоги до побудови, оформлення та змісту різних видів документів	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
вимоги, норми	0,15	0,12	0,24	0,06	0,12
Стандарти на Загальні технічні вмови	0,1	0,05	0,1	0,03	0,06

Загальні технічні вимоги	0,1	0,05	0,1	0,03	0,06
Технічні умови	0,12	0,05	0,1	0,04	0,08
Класифікація	0,14	0,05	0,11	0,04	0,08
Основні параметри та (чи) розміри	0,15	0,08	0,16	0,04	0,08
Характеристики	0,16	0,08	0,16	0,04	0,08
Вимоги безпеки	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Вимоги охорони довкілля	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Сортамент	0,1	0,05	0,1	0,03	0,06
Марки	0,1	0,05	0,1	0,03	0,06
Конструкції	0,15	0,09	0,17	0,06	0,08
Правила	0,13	0,05	0,11	0,03	0,07
Маркування	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Пакування	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Правила	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Правила	0,1	0,03	0,09	0,03	0,06
Правила утилізації	0,14	0,07	0,14	0,04	0,08
Стандарти на Технологічні режими, норми)	0,14	0,12	0,24	0,06	0,12
Стандарти на Методи контролю (випробування, вимірювання, визначення, аналізу і т. ін.)	0,1	0,04	0,08	0,04	0,08

ДОДАТОК Г (довідковий)

РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ
ДСТУ ВИДУ «ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ УМОВИ»

Вихідні дані для розрахунку вартості розроблення ДСТУ виду «Загальні технічні умови» наведено в таблиці Г.1

Таблиця П

Назва даних	Числове значення	Джерело інформації
1 Середньомісячна заробітна плата організації — основного розробника, $З^{\wedge}$, грн.	250	Середньомісячна заробітна плата працівників науки, згідно з даними Держкомстату
2 Базова трудомісткість НДР, що передують розробленню стандарту, $T_{р1}$, л.-дн.	0,5 x 350	Додаток А (взято 50 % базової)
3 Базова трудомісткість розроблення стандарту, $T_{ю}$, л.-дн.	500	Додаток А
4 Коефіцієнт новизни, K_n	0,10	Додаток В
5 Коефіцієнт інформаційної	0,10	Додаток В
6 Коефіцієнт складності	0,03	Додаток В
7 Кількість організацій-	2	Дані організації — основного
8 Обсяг документа — 40 с, K_a	1,1	Дані організації — основного
9 Коефіцієнт відрахувань на заробітну плату виробничого персоналу, $K_{\text{в}}$	0,375	Згідно з чинним законодавством
10 Коефіцієнт накладних витрат, $K_{\text{нв}}$	2,0	Дані замовника
П Середня кількість робочих днів у місяці поточного року	21,25	Розрахунок

Трудомісткість розроблення стандарту становить:

$$T_p = T_{б1} + T_{б2} \cdot (1 + K_n + K_i + K_{п}) \cdot K_a = 175 + 500 \cdot (1 + 0,10 + 0,10 + 0,03) \cdot 1,1 = 851,5 \text{ (л.-дн.)}$$

Трудомісткість експертизи становить:

$$T_{\text{експ}} = T_{б2} \cdot K_{\text{експ}} = 21 \cdot 1,1 = 23,1 \text{ (л.-дн.)}$$

Загальна трудомісткість розроблення стандарту становить:

$$T_{\text{ст}} = T_p \cdot (1 + 0,2 \cdot n) = 851,5 \cdot (1 + 0,2 \cdot 2) = 1192,1 \text{ (л.-дн.)}$$

Вартість розроблення стандарту становить:

$$B_{\text{ст}} = Z_{\text{ср}} \frac{T_{\text{ст}}}{N} (1 + K_{\text{н.в.}} + K_{\text{н.з.}}) = 250 \frac{1192,1}{21,25} (1 + 0,375 + 2) \approx 47333,4 \text{ (грн.)}$$

Вартість експертизи становить:

$$B_{\text{експ}} = 3_{\text{ср}} \frac{T_{\text{експ}}}{N} (1 + K_{\text{н.з}} + K_{\text{н.в}}) = 250 \frac{23,1}{21,25} (1 + 0,375 + 2) \approx 917,2 (\text{грн.})$$

Загальна вартість роботи:

$$B = B_{\text{ст}} + B_{\text{експ}} = 47333,4 + 917,2 = 48250,6 (\text{грн.})$$